

ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΩΝ ΠΡΟΤΟΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΥΜΒΙΩΝ ΠΛΑΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΗΛΙΚΟΥΡΙΟΥ

Μηλικούρι: Κόμβος και Πορθμείο Αγωνιστών

«Δύο ποιού καιρούς του λέγειν, ή περί ων οίσθα, ή περί ων αναγκαίον ειπείν». Και πράγματι στις 15 Αυγούστου 2010 η ρήση του Ισοκράτη πραγματώνεται σ' ένα συμπόσιο πνεύματος, με κατάθεση του ενδεδειγμένου, του αληθούς, του αναγκαίου και του πρέποντος, για μια ηρωική κοινότητα, την κοινότητα Μηλικουρίου, η οποία μακράν θεών και ανθρώπων, όπως θα έλεγε ο ποιητής, κατέστησε προσφιλέστερον την πατρώα γη, δίνοντας ομόθυμα το δυναμικό της παρόν σε κάθε κάλεσμα της πατρίδος.

Στην είσοδο της κοινότητας, σ' ένα επιβλητικό σημείο, όπου το θείο σμίγει με το γήινο, όπου τα τέσσερα σημεία του ορίζοντος σε σχήμα σταυρού απεικονίζουν την ταύτιση του ανθρώπου άνωθεν με το θείο και οριζοντίως με το συνάνθρωπο και την πατρώα γη, η Εκκλησία με πρωτοπόρο και πρωτοστάτη την Ιερά Μονή Κύκκου και τον Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ.κ. Νικηφόρο και η Πολιτεία, απότισαν τον πρέποντα φόρο τιμής και αναγνώρισης για τη διαχρονική προσφορά της ηρωικής κοινότητας Μηλικουρίου.

Ένα περίλαμπρο μνημείο, το οποίο ανεγέρθη με δαπάνη της Ιεράς Μονής Κύκκου υπό την καθοδήγηση του Μητροπολίτη κ.κ. Νικηφόρου, με τις προτομές των αγνοουμένων του 1974 στρατι-

ώτη Χρίστου Αριστάρχου και του ιερέα Επιφανίου Ιωάννου και του αγνοουμένου του 1963 Αχιλλέως Χάρπα και τις εκατέρωθεν στήλες όσων αγωνίστηκαν στον απελευθερωτικό Αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959 και όσων τίμησαν το Μηλικούρι και την Κύπρο γενικότερα με την εθνική, πνευματική, πολιτική και κοινωνική τους προσφορά, *υπερβαίνει κατά τρόπο κρείττονα τα μεγέθη του λόγου και παρέχει τοις ορώσι θαυμασίαν την θεάν.*

Τα αποκαλυπτήρια του περίλαμπρου μνημείου έγιναν από τον Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ.κ. Νικηφόρο και τον Υπουργό Άμυνας κ. Κώστα Παπακώστα με κάθε λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια και μέσα σε ατμόσφαιρα συγκίνησης και εθνικής υπερηφάνειας. Στην τελετή παρέ-

στησαν ο Μητροπολίτης Ταμασού και Ορεινής κ. Ησαΐας, η αδελφότης της Ιεράς Μονής Κύκκου με επικεφαλής τον Πανοσιολογιώτατο Έφορο της Ιεράς Μονής κ. Αγαθόνικο, ο αρχηγός της Εθνικής Φρουράς κ. Τσολακίδης, βουλευτές, εκπρόσωποι περιφερειακών κυβερνητικών τμημάτων, αντιπροσωπεΐες από τις κοινότητες Μαραθάσας και όλοι οι κάτοικοι Μηλικουρίου.

Ο Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας κ.κ. Νικηφόρος σε μια εμπνευσμένη και υψηλού λόγου ομιλία του ανέφερε μεταξύ άλλων ότι *είναι οι τιμώμενοι σήμερα γόννοι της ευκλεούς κοινότητας Μηλικουρίου, τα μεγάλα και ενεργή δείγματα πατριωτισμού και αυτοθυσίας. Είναι οι τιμώμενοι σήμερα άνδρες εκείνοι οι οποίοι ταις των τυράννων απειλαίτας ψυχάς απενάρκησαν, όπως αναφέρει ο Ευσέβιος Καισαρείας αλλά ταυτόχρονα είναι και αυτοί τους οποίους ο σωτήριος λόγος δεν παρέβλεψε και η τιμητική πράξη διόλου δεν τους αφήκε αθεράπευτους. Οι προτομές και οι τιμητικές επιγραφές των ονομάτων των τριών αγνοουμένων της μαρτυρικής αλλά και ηρωικής κοινότητας Μηλικουρίου, του στρατιώτη Χρίστου Αριστάρχου, του ιερέα Επιφανίου Ιωάννου, αγνοουμένων κατά την τουρκική εισβολή του 1974, και του Αχιλλέα Χάρπα, αγνοουμένου κατά την ανταρσία των Τούρκων το 1963, αποτελούν πρότυπον μέγα, το οποίον επιφέρει προς το ύψος όσους το ατενίζουν.*

Η μικρή αυτή κόμη Μηλικουρίου, συνέχισε ο Πανιερώτατος Κύκκου και Τηλλυρίας, *έσθη γενναίως και σωφρόνως κατά τις σκληρές εκείνες μέρες του επικού αγώνα του 1955-59. Μετέσχε η κοινότητα αυτή σύσσωμη, μετέσχε με την πίστη, την ελπίδα, τον ενθουσιασμό, τις ομάδες, τους καταζητούμενους, τους αγωνιστές, τις φιλοξενήσεις και τις αποκρύψεις. Το μικρό αυτό χωριό, πρόσθεσε, εξέθρεψε άνδρες ευκλείεις και της ελευθερίας εραστές και έγινε κόμβος και πορθμείο των γενναίων της ΕΟΚΑ αγωνιστών. Το ηρωικό και μαρτυρικό Μηλικούρι, ανέφερε στην ομιλία του ο Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας, *δικαιούται να καυχάται. Έδωσε τέκνα, που έγιναν σύμβολα των μεγάλων αξιών, που αποτελούν τις συντεταγμένες ζωής και της ταυτότητάς μας. Ο στενός και δυσπρόσιτος τόπος του Μηλικουρίου, συνέχισε ο Πανιερώτατος, που εξέθρεψε τους ευκλείεις άνδρες, αποβαίνει σήμερα άμβωνας ο οποίος επιφωνεί την αρετή της ελευθερίας και αναζωπυρώνει τις καρδιές όλων μας για διακονία της πατρίδας, των συνανθρώπων μας και της κοινωνικής προσφοράς και δράσης.**

Στην ομιλία του ο Υπουργός Άμυνας κ. Κώστας Παπακώστας ανέφερε μεταξύ άλλων ότι αυτοί οι Έλληνες Κύπριοι αδελφοί μας τους οποίους τι-

μούμε σήμερα, δόξασαν την πατρίδα και δοξάστηκαν. Ο καθαρός αέρας τον οποίο από την αρχή της ζωής τους ανέπνευσαν, ήταν αέρας ελευθερίας γεμάτος ιερά μηνύματα. Το φως, από τη στιγμή που το είδαν ερχόμενοι στον κόσμο, ήταν φως καθαρό γεμάτο συμβολισμούς. Ένα χρέος ιερό προς ηθικές αρχές και εθνικές αξίες μορφοποιήθηκε μέσα τους. Ψηλά πάνω από την κοινότητά τους, συνέχισε ο Υπουργός Άμυνας, υψίσταται και λειτουργεί μια αιωνόβιος Μονή, η Ιερά Βασιλική και Σταυροπηγιακή Μονή της Παναγίας του Κύκκου. Αυτή η πάνσεπτος Μονή, είπε, είναι η κιβωτός των αξιών μας, είναι η ακρόπολη των ιδανικών μας, είναι η έπαλξη των ιερών και των οσίων μας.

Η τελετή των αποκαλυπτηρίων άρχισε με την αφή της φλόγας την οποία μετέφεραν από τον Τάφο του Εθνάρχου Μακαρίου στο Θρονί του Κύκκου ομάδα δρομέων του Σωματείου «Περικλής Δημητρίου». Στη συνέχεια τελέστηκε Τρισάγιο από τον Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας στο χώρο του μνημείου. Ακολούθησε εισαγωγική ομιλία από το δημοσιογράφο Γιάννη Καρεκλά, Διευθυντή Ειδήσεων και Επικαίρων του ΡΙΚ, και στη συνέχεια ευχαριστήρια προσφώνηση του κοινοτάρχη Μηλικουρίου κ. Δημοσθένη Περισιτιάνη προς το Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ.κ. Νικηφόρο και την Ιερά Μονή Κύκκου για την στήριξη που προσφέρουν διαχρονικά στην κοινότητα αλλά και την ανέγερση του μεγαλόπρεπου μνημείου.

Εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής την εκδήλωση χαιρέτησε ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Αποδήμων Μηλικουρίου κ. Γιάγκος Μελιφρονίδης. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με πατριωτικά τραγούδια από τις χορωδίες της κοινότητας Μηλικουρίου και των ιεροσαλτών της Ιεράς Μονής Κύκκου.

Μετά το πέρας της τελετής η Οργανωτική Επιτροπή δεξιώθηκε όλους τους επισήμους και τις εκατοντάδες των κατοίκων που παρέστησαν. Κατά τη διάρκεια της δεξίωσης τον Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας καλωσόρισε σε έμμετρο λόγο με κείμενα του δημοσιογράφου του ΡΙΚ Ανδρέα Χατζηλοΐζου η Αναστασία Άριστου Δημοσθένους, μια από τους ελάχιστους μόνιμους κατοίκους που έχουν απομείνει στο Μηλικούρι.

Θα πρέπει να καταγραφεί ότι το μνημείο φιλοτέχνησε ο γλύπτης Αλέξανδρος Σαντής και το σχεδίασε ο αρχιτέκτονας Ανδρέας Μουχτάρης. Την Οργανωτική Επιτροπή της εκδήλωσης αποτελούσαν το Κοινοτικό Συμβούλιο, ο Σύνδεσμος Αποδήμων, ο Χριστιανικός Σύνδεσμος Γυναικών Μηλικουρίου και η Εκκλησιαστική Επιτροπή. ■

Άποψη από τη συγκέντρωση. Το συντονισμό του προγράμματος της Εκδήλωσης ανέλαβε ο κ. Γιάννης Καρεκλάς, δημοσιογράφος και γόνος της κοινότητας Μηλικουρίου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ

● Του Γιάννη Καρεκλά Δημοσιογράφου

Πανιερώτατοι,
Σεβαστή Αδελφότητα της Ιεράς Μονής Κύκκου,
Κύριε Υπουργέ,
Κυρίες και Κύριοι,

Στον ιερό χώρο τούτο, όπου η φύση σου επιβάλλεται ολοκληρωτικά, όπου η κάθε ρεματιά, η κάθε βουνοκορφή, η κάθε βουνοπλαγιά και το κάθε ξέφωτο σου μιλούν και σε αγγίζουν, όπου «το κατά φύσιν ζην, ταυτόν εστί του κατ' αρετήν ζην», ξεδιπλώνεται η ιστορική πορεία όχι μόνο της ηρωικής κοινότητας Μηλικουρίου, αλλά και της

Στιγμιότυπο από τη Δέηση-το Τρισάγιο, που αναπέμφθηκε κατά την έναρξη της Εκδήλωσης, προϊσταμένου του Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας κ.κ. Νικηφόρου

Δρομείς του Σωματείου «Περικλής Δημητρίου» μεταφέρουν φως από τον τάφο του Εθνάρχη Μακαρίου στο Θρονί, προκειμένου να γίνει η αφή του φωτός στον τόπο της Εκδήλωσης

Κύπρου ολόκληρης.

«Τι γαρ φίλτερον ανδρί πατρώας χθονός;».

Και πράγματι αυτή η κοινότητα με την τραχεία γη, μακρान θεών και ανθρώπων, κατέστησε προσφιλέστερον την πατρώα γη, δίνοντας ομόθυμα το δυναμικό της παρόν σε κάθε κάλεσμα της πατρίδας τα τελευταία εξήντα χρόνια της ιστορίας του τόπου και όχι μόνο.

Στον Απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ 55-59, το 1963 κατά την τουρκοκυπριακή ανταρσία, κατά το πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή του 74, αυτή η κοινότητα ήταν παρούσα, ξεπερνώντας, ιδιαίτερα κατά τον επικό αγώνα της ΕΟΚΑ με τη συμμετοχή της και την ανδρεία της τα γεωγραφικά όρια της Κύπρου.

Οι προτομές των τριών τιμωμένων μας, του στρατιώτη Χρίστου Αριστάρχου, αγνοουμένου από το 1974, του ιερέα Επιφανίου Ιωάννου, αγνοουμένου από το 1974, και του Αχιλλέα Χάρπα αγνοουμένου από το 1963, και οι εκατέρωθεν στήλες των συμμετεχόντων στον αγώνα της ΕΟΚΑ και όσων τίμησαν την κοινότητά μας, καταδεικνύουν ότι «εν μείζονι μοίρα και παρά Θεοίς και παρ' ανθρώποις, τοις νουν έχουσιν, τιμώτερον και σεμνότερον και αγιώτατον εστί η πατρίς».

Αυτό το περίλαμπρο μνημείο αντάξιο της εθνικής, πολιτικής και κοινωνικής προσφοράς της κοινότητας Μηλικουρίου, καταδεικνύει ότι αι γενεαί δεν χωρίζονται μεταξύ τους. Εκάστη εξ αυτών φέρει εν αυτή και όλας τας προγενεστέρας, διότι η ουσία της πατρίδος είναι προϊόν αιωνίας, αδιαιρέτου και ατελευτήτου συναρτήσεως.

Πανιερώτατε,
Κυρίες και Κύριοι,

Η ανωτάτη αυτή τιμή στα τρία τέκνα της κοινότητάς μας αλλά και σ' αυτούς που λάμπρυναν τον τόπο με την εθνική, πολιτική και κοινωνική τους προσφορά δεν θα αποδιδόταν χωρίς τη σοφή καθοδήγηση αλλά και ανέγερση του περίλαμπρου μνημείου από τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ.κ. Νικηφόρο, και την

Ιερά Μονή Κύκκου.

Πανιερώτατε,

Ολόκληρη η κοινότητα Μηλικουρίου υποκλίνεται στην προσωπικότητά σας, το ήθος, την ανθρωπιά σας, την κοινωνική και ανθρωπιστική προσφορά σας αλλά και για την αγάπη που τρέφετε ιδιαίτερα για την κοινότητα Μηλικουρίου.

Η ζωή αυτής της κοινότητας είναι συνδεδεμένη και ταυτισμένη με την Ιερά Μονή Κύκκου. Για μας το Μηλικούρι και η Ιερά Μονή Κύκκου είναι φίλτρα ζωής, έμπνευσης, θεϊκής ενδυνάμωσης και καταξίωσης.

Και εσείς, Πανιερώτατε, ανυψώσατε την πίστη μας για την κοινότητά μας, μας διδάξατε την επιστροφή σ' αυτήν, αγκαλιάσατε το μικρό τούτο

Τους παρισταμένους καλωσορίζει ο πρόεδρος της κοινότητας Μηλικουρίου κ. Δημοσθένης Κωνσταντίνου

χώρο και εμφυσήσατε σε όλους εμάς την αναγκαιότητα της σύνδεσης και του κοινοτικού πνεύματος. Εμείς απλά και ταπεινά αλλά εγκαρδίως και ολοψύχως εκφράζουμε προς εσάς και την Ιερά Μονή Κύκκου ένα μεγάλο ευχαριστώ, με την ιερά υποσχηση ότι ομού μεθ' υμών, υπό την υψηλή καθοδήγησή σας, να προχωρούμε μπροστά, με συμπαραστάτες την Παναγία την Κυκκώτισσα και το διπλανό Άγιο Γεώργιο.

Σας ευχαριστώ. ■

*Ο Πανιερώτατος
Μητροπολίτης
μας κ.κ. Νικη-
φόρος, ενώ εκ-
φωνεί τη μεστή
και περιεκτική
ομιλία του προς
την Εκδήλωση*

**Η ΕΜΠΙΝΕΥΣΜΕΝΗ ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΥΚΚΟΥ ΚΑΙ ΘΗΛΛΥΡΙΑΣ
κ.κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ
ΣΤΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΤΟΜΩΝ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΗΛΙΚΟΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΠΛΑΚΩΝ
ΟΣΩΝ ΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ
ΤΗΣ ΕΟΚΑ 1955-1959
ΚΑΙ ΟΣΩΝ ΤΙΜΗΣΑΝ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΗΛΙΚΟΥΡΙΟΥ
ΣΤΙΣ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010**

Ἐντιμε κ. Ὑπουργέ,
Κυρίες καί Κύριοι,

Ἴναι μέ ἰδιαίτερη χαρά καί συγκίνηση πού παρευρίσκομαι σήμερα στήν κοινότητα Μηλικουρίου, στό μικρό αὐτό, ἀλλά δυναμικό καί φορτισμένο μέ ἱστορία, χωριό, πού βρίσκεται στόν τελευταῖο ἀναβαθμὸ πρὶν ἀπὸ τὴν περίπυστη τοῦ Κύκκου Ἱερά Βασιλική καί Σταυροπηγιακὴ Μονή, τῆς ὁποίας τὴ ζωογόνο πνοή καί τὴν εὐεργετικὴ σκιά δαφιλῶς δέχεται. Τὰ αἰσθήματά μου ὅμως αὐτά μεγιστοποιοῦνται ἐξ αἰτίας τοῦ σκοποῦ τῆς παρουσίας συνάξεως.

Ὅπως ἔχει προγραμματισθεῖ καί ἀνακοινωθεῖ, πρόκειται νά τελέσομε τὰ ἀποκαλυπτήρια

τῶν προτομῶν τῶν τριῶν ἀγνοουμένων τῆς Κοινότητας αὐτῆς, τῆς ἠρωϊκῆς κοινότητας Μηλικουρίου, τοῦ Χριστοῦ Ἀριστάρχου, τοῦ ἱερέα Ἐπιφανίου Ἰωάννου, καί τοῦ Ἀχιλλέα Χάρπτα, καί τὰ ἀποκαλυπτήρια ἄλλων δύο τιμητικῶν πλακῶν: τῆς μιᾶς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα ὄσων τέκνων τῆς κοινότητας αὐτῆς τίμησαν, ἐξ αἰτίας τῆς κοινωνικῆς, πνευματικῆς καί ἄλλης προσφορᾶς τους, τὴν κοινότητα Μηλικουρίου, καί τῆς ἄλλης γιὰ ὅσους συμμετέσχον στόν ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ 1955-1959.

Τὸ «ἄρξομαι ἀπὸ προγόνων», πού ἐπισημαίνει ὁ μέγας πολιτικός τῆς ἀρχαίας Ἀθῆνας Περικλῆς, καί μᾶς διασώζει στό κείμενο τοῦ «ἐπιταφίου» ὁ ἱστορικός Θουκυδίδης, ἀποτελεῖ διαχρονικὴ ἀλήθεια καί παρακαταθήκη. Ἡ ἱστορία τῶν ἐνδόξων προγόνων συνιστᾷ πεντόσταγμα ἀρετῆς καί προοιμιάζει τὴν πορεία καί τὴν ποιότητα τῆς

ζωῆς τῶν ἐπιγενεστέρων. Οἱ τιμώμενοι σήμερα γόνοι τῆς κοινότητος Μηλικουρίου κατατάσσονται στόν κατάλογο τῶν ἐπιφανῶν ἀνθρώπων, ἀφοῦ τό παράδειγμά τους ἐξακτινώνεται στούς «ἐγγύς καί στούς μακράν». Στούς «ἐγγύς», ἀφοῦ αὐτοί ὑπῆρξαν γεννήματα τοῦ τόπου αὐτοῦ, καί ἄρα προβάλλονται ὡς πρότυπα σέ ὅλους ἐμᾶς καί στούς ἐπερχομένους, ἀλλά καί στούς «μακράν», ἀφοῦ οἱ ἄξιοι τῆς πατρίδας καί τῆς κοινωνίας ὑπερακοντίζουν τά στενά τοπικά καί χρονικά ὄρια τῆς ἐποχῆς τους, καί καθίστανται «φωστῆρες ἐν κόσμῳ», κατά τή ρήση τοῦ Γρηγορίου Θεολόγου. Καί ἐπί τοῦ προκειμένου, πάλι ἐπαληθεύεται ὁ λόγος τοῦ Περικλῆ ὅτι «ἀνδρῶν ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος».

Οἱ τιμώμενοι σήμερα ἄνδρες εἶναι ὠραϊσμένοι μέ ἀκμάζουσα τήν ἀρετή καί μέ ἔργα εὐκλεῆ καί πράξεις ἐπιδειγμένες, γι' αὐτό καί περιβάλλονται μέ «δόξαν κρείττονα» τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Ἀνήκουν οἱ τιμώμενοι σήμερα ἄνδρες στούς «λαμπρῶς ἀναστρεφόμενους ἀνθρώπους», καί ὡς «πολυανθής κῆπος» καταγλαΐζουν «τάς δέλτους» τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καί τῆς ἀνθρωπιστικῆς συμπεριφορᾶς.

Εἶναι οἱ τιμώμενοι σήμερα γόνοι τῆς εὐκλεοῦς κοινότητος Μηλικουρίου τά μεγάλα καί ἐναργῆ δείγματα πατριωτισμοῦ καί αὐτοθυσίας. Εἶναι οἱ τιμώμενοι σήμερα ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι «ταῖς τῶν τυράννων ἀπειλαῖς τάς ψυχάς ἀπενάρκησαν», ὅπως ἀναφέρει ὁ Εὐσέβιος Καισαρείας, ἀλλά ταυτόχρονα εἶναι καί αὐτοί τοῦς ὁποίους «ὁ σωτήριος λόγος» δέν παρέβλεψε καί ἡ τιμητική πράξη διόλου δέν τοῦς ἀφῆκε «ἀθεραπεύτους». Οἱ προτομές καί τιμητικές ἐπιγραφές τῶν ὀνομάτων τῶν τριῶν ἀγνοουμένων τῆς μαρτυρικῆς, ἀλλά καί ἠρωϊκῆς, κοινότητος Μηλικουρίου, τοῦ στρατιώτη Χρίστου Ἀριστάρχου καί τοῦ ἱερέα Ἐπιφανίου Ἰωάννου, ἀγνοουμένων κατά τήν Τουρκική εἰσβολή τοῦ 1974, καί τοῦ Ἀχιλλέα Χάρπα, ἀγνοουμένου κατά τήν ἀνταρσία τῶν Τούρκων τό 1963, ἀποτελοῦν «πρόπυλον μέγα», τό ὅποῖον ἐπαίρει πρός τό ὕψος ὅσους τοῦς ἐνατενίζουν.

Μᾶς παρακολουθοῦν σήμερα οἱ ἀγνοούμενοι τῆς κοινότητος αὐτῆς, ὅπου κι ἂν βρίσκονται, εἴτε ἐν τῇ γῆ, εἴτε ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καί φιλοτιμοῦν τήν ψυχὴ μας σέ μίμηση τῶν ἀθλητῶν αὐτῶν τῆς πίστεως καί τῆς πατρίδας.

Μᾶς παρακολουθοῦν, ὅμως, καί οἱ καταγεγραμμένοι ἢ ὄχι, ἐπώνυμοι ἢ ἀνώνυμοι, ἀλλά καταξιωμένοι στίς σελίδες τῆς κυπριακῆς ἱστορίας

ἀγωνιστές τοῦ 1955-59.

Ἡ μικρὴ αὐτὴ κώμη Μηλικουρίου ἔστι γενναίως καί σωφρόνως κατά τίς σκληρές ἐκεῖνες μέρες τοῦ ἐπικοῦ ἀγῶνα τοῦ 1955-59. Μετέσχε ἡ κοινότητα αὐτὴ σύσσωμη, μετέσχε μέ τήν πίστη, τήν ἐλπίδα, τόν ἐνθουσιασμό, τίς ὀμάδες, τοῦς καταζητούμενους, τοῦς ἀγωνιστές, τίς φιλοξενήσεις καί τίς ἀποκρύψεις. Τό μικρὸ αὐτό χωριό, ἡ γλυκυτάτη γενέτειρα τοῦ ὑπαρχηγοῦ τῆς ΕΟΚΑ Ἀντώνη Γεωργιάδη καί τοῦ ἐξ ἀπορρήτων συνδέσμου τοῦ Ἀρχηγοῦ Διγενῆ Οἰκονόμου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Τρουπιώτου Ἀνθιμου Κυριακίδη, ἐξέθρεψε ἄνδρες εὐκλεεῖς καί τῆς ἐλευθερίας ἐραστές, καί ἔγινε κόμβος καί πορθμεῖο τῶν γενναίων τῆς ΕΟΚΑ ἀγωνιστῶν, γι' αὐτό καί τό Μηλικούρι ἦταν τό χωριό, πού δοκιμάστηκε περισσότερο ἀπὸ ὅλα. Οἱ Ἄγγλοι, γιὰ νά σπάσουν τήν κάλυψη καί τήν ἐνίσχυση τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ΕΟΚΑ, ἐπέβαλαν στό Μηλικούρι κατ' οἶκον περιορισμό γιὰ πενήντα τέσσερις ἡμέρες, ἀπὸ τίς 18 Μαρτίου μέχρι τίς 10 Μαΐου 1957.

Δέχθηκαν οἱ κάτοικοι τῆς μικρῆς αὐτῆς κώμης δυσήκουστα καί δυσβάστακτα βασανιστήρια ἀπὸ τοῦς Ἄγγλους ἀρκυρωροῦς ἐπὶ μακρόν, χωρὶς ὅμως νά καμφθεῖ τό ἠρωϊκό τους φρόνημα ἢ νά λυγίσουν, σπιλώνοντας μέ προδοσία τήν ἐθνικὴ προκοπὴ τους. Δέν εἶναι τυχαία, λοιπόν, πού στήν τιμητικὴ πλάκα γιὰ τόν ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα 1955-59 δέν ἀναγράφονται, ὡς εἴθισται, ὀνόματα. Στήν πραγματικότητα ἡ πλάκα εἶναι ἀφιερωμένη σέ ὅλους τοῦς κατοίκους τοῦ Μηλικουρίου, γιατί ὅλοι ὑπῆρξαν ἀγωνιστές τῆς ἐλευθερίας.

Πέραν ὅμως τῶν ἀγνοουμένων τῆς κοινότητος αὐτῆς καί τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ΕΟΚΑ 1955-59, μᾶς παρακολουθοῦν σήμερα καί οἱ ἐπώνυμοι ἐργάτες τοῦ πνεύματος καί τῆς κοινωνίας, ἄξιοι γόνοι τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς τοῦ Μηλικουρίου κοινότητος.

Ἐπιλείπει με διηγούμενον ὁ χρόνος, ἂν ἐπιχειρήσω νά ἀναφερθῶ στὰ ὀνόματα τοῦ καθενός ἀπὸ αὐτούς, γι' αὐτό καί περιστέλλω τόν λόγο, ἀνθολογώντας νά μνημονεύσω τόν Μητροπολίτη Λοκρίδος Ἀγαθάγγελο Μυριανθούση, ὁ ὁποῖος ἔδρασε μαζί μέ τόν ἀδελφὸ του Χριστόδουλο κατά τήν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1821, διετέλεσε γραμματέας τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντη καί στή συνέχεια διαδέχθηκε τόν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανό στήν ὁμώνυμη Μητρόπολη.

Ἐπιλέγω ἀκόμη ἀπὸ τόν εὐώδη αὐτὸ λειμῶνα τόν Μακάριο Μελιφρονίδη, ὁ ὁποῖος μαζί μέ τόν Ἰερώνυμο Μυριανθούσιο πρωτοστάτησαν στήν

άνοικοδόμηση τοῦ πρώτου Ὁρθοδόξου ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας στό Λονδίνο. Τόν ἱερομόναχο Ἐπιφάνιο Κυκκώτη, ὁ ὁποῖος, ἔλλαμφθῆς τό ἄνω φῶς, ἀνήγειρε τό δημοτικό σχολεῖο Μπλικουρίου.

Τόν Πανάρετο Κυκκώτη, ὁ ὁποῖος, γευθεῖς τό ἄνω ὕδωρ, κατασκεύασε τή βρύση τοῦ ὕδατος στό χωριό.

Οὔτε, ἀσφαλῶς, καί μοῦ ἐπιτρέπεται νά παραλείψω νά μνημονεύσω καί πάλιν τόν ἀγωνιστή καί ὑπαρχηγό τῆς ΕΟΚΑ Ἀντώνη Γεωργιάδη, ὁ ὁποῖος διαδέχθηκε στή θέση αὐτή τόν Γρηγόρη Αὐξεντίου, καί τόν ὁποῖον ὁ ἀείμνηστος Ἐθνάρχης Μακάριος τοῦ ἐμπιστεύθηκε, μετά τήν ἀνεξαρτησία τῆς Κύπρου, ὑπουργική θέση.

Ἀλλά καί τόν οἰκονόμο Ἄνθιμο Κυριακίδη ἐπιβάλλεται νά ξαναμνημονεύσω, ἀφοῦ ὑπῆρξε ὁ στενότερος σύνδεσμος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ΕΟΚΑ Διγενῆ μέ τοὺς ἐπιτελεῖς του. Τέλος μνειάν ποιούμεθα καί τοῦ ὀνόματος τοῦ μακαριστοῦ Ἀλέκου Μιχαλίδη, ὁ ὁποῖος ἄξια εἶχε καταλάβει τό ὑψηλόν καί ἐπίφθονον ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Κυρίες καί Κύριοι,

Τό ἠρωϊκό καί μαρτυρικό Μπλικούρι δικαιούται νά ἐγκαυχᾶται. Ἔδωσε τέκνα, πού ἔγιναν σύμβολα τῶν μεγάλων ἀξιῶν, πού ἀποτελοῦν τίς συντεταγμένες τῆς ζωῆς καί τῆς ταυτότητάς μας.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητας Μπλικουρίου, οἱ ὁποῖοι κατά τίς ἱστορικές μαρτυρίες ἀποτελοῦν τήν ἱστορική προέκταση τῶν καταπονουμένων, ἐξ αἰτίας τῶν ἀραβικῶν ἐπιδρομῶν, ἐνοίκων τῆς ἐνδοξῆς πόλης τοῦ Κυρίου, ἀνέδειξαν ἱστορία, ἡ ὁποία ἀποβαίνει, κατά τή διατύπωση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἱστοριογράφου Εὐσεβίου, «ὑπερτέρα τῆς διὰ τῶν λόγων μαθήσεως».

Ἐνεκα, λοιπόν, τούτων τῶν πραγμάτων τῆς καίριας καί κύριας συμβολῆς τῶν κατοίκων τῆς κόμης αὐτῆς στοὺς ἀγῶνες τῆς Κύπρου καί τοῦ ἔθνους, ὅπως καί στήν κοινωνική, πνευματική, πολιτική, ἐκκλησιαστική καί ἄλλη προσφορά τους, ἡ Ἱερά Μονή Κύκκου, μή φειδομένη χρημάτων καί κόπου, ἀποφάσισε καί ὑλοποίησε τό τιμητικό τοῦτο ἔργο, ὥστε νά ὑπερβαίνει, κατά τρόπο κρεῖττονα, τά μεγέθη τοῦ λόγου, καί νά παρέχει «τοῖς ὀρωσι θαυμασίαν τήν θέαν».

Ἡ τοποθέτηση τῶν προτομῶν καί τῶν τιμητικῶν πλακῶν στά πρόπυλα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καί στήν περίοπτη εἴσοδο τῆς κοινότητας Μπλικουρίου συνδυάζει, κατά τρόπο

μοναδικό, τήν κάτοψη τοῦ οὐρανοῦ καί ἀναπετᾶ τίς ἀκτῖνες τοῦ ἀνατέλλοντος καί δύοντος ἡλίου στά ἐπηρμένα ὕψη.

Ἡ σημερινή μέρα, κυρίες καί κύριοι, μέ τήν ἐκδήλωση αὐτή, δέν θά ἦταν ὑπερβολή νά λέγαμε ὅτι συνθέτει τό συναπάντημα τῆς ἱστορίας μέ τό παρελθόν, τό παρόν καί τό μέλλον.

Ἡ τιμή τῶν ἐπιφανῶν αὐτῶν ἀνδρῶν συνιστᾶ καθῆκον ἱερό, καί ἡ ἔμπρακτη ἔκφραση σεβασμοῦ πρός τά πρόσωπα καί τό ἔργο τους ἀποτελεῖ γιά τόν καθένα ἀπό μᾶς πρόκληση καί καίρια συγκυρία γιά αὐτογνωσία καί αὐτοκριτική.

Αὐτοί, πού τιμοῦμε σήμερα, ἀποτυπώνουν καί διαδηλώνουν ιδέες ἀθάνατες, οἱ ὁποῖες ἀντιστέκονται καί δέν ἐκδαπανῶνται στήν καταλυτική φθορά τοῦ χρόνου ἢ τῶν ὁποίωνδήποτε κοινωνικῶν, πολιτικῶν, πολιτιστικῶν ἢ ἐθνικῶν περιστάσεων.

Ὁ «στενός» καί δυσπρόσιτος τόπος τοῦ Μπλικουρίου, πού ἐξέθρεψε τοὺς εὐκλεεῖς αὐτοὺς ἄνδρες, ἀποβαίνει σήμερα ἄμβωνας, ὁ ὁποῖος ἐπιφωνεῖ τήν ἀρετή τῆς ἐλευθερίας καί ἀναζωπυρώνει τίς καρδιές ὄλων μας γιά διακονία τῆς πατρίδας, τῶν συνανθρώπων μας καί τῆς κοινωνικῆς προσφορᾶς καί δράσης.

Σήμερα, πού ἡ ἀνάληπτη τυραννία καί ἡ ἀδυσώπητη ἀκαμψία τῶν ἀνόμων συμφερόντων τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου τούτου κρατοῦν, γιά 36 τώρα χρόνια, τήν πατρίδα μας ἡμιυπόδουλη, τραυματισμένη καί πρόσφυγα, αὐτῶν τῶν ἐξεχόντων ἀνδρῶν τίς ἱερές παρακαταθῆκες ζωῆς καί συμπεριφορᾶς, περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη φορά ἔχουμε, ὡς Κυπριακός Ἑλληνισμός, ἀνάγκη, ἂν θέλουμε νά μὴν εἴμαστε ἡ τελευταία γενιά τῶν Ἑλλήνων σ' αὐτή τή μακαρία νῆσο τῶν Ἀχαιῶν καί τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Καλοῦμαστε σήμερα, ὡς Ἑλλῆνες τῆς Κύπρου, ὄχι ἀπλᾶ νά ἐνωτιστοῦμε τή φωνή τους καί νά ἀποβοῦμε μιμητές τους, ἀλλά, ὡς γνήσια τέκνα τῆς ἑλληνικῆς παραδόσεως, νά ξεπεράσουμε τά τετριμμένα τῆς καθημερινῆς ζωῆς καί ἀκαμπτοί νά ἀγωνιστοῦμε γιά μιὰ Κύπρο ἐλεύθερη, ἀνεξάρτητη, ἐνωμένη καί δημοκρατική, ἀναδεικνυόμενοι ἔτσι «πολλῶν κάρρονες τούτων», κατά τή σπαρτιατική ρῆση.

Μέ τοὺς εἰσαγωγικούς αὐτοὺς λόγους τελοῦμε σέ λίγο μαζί μέ τόν ἔντιμο ὑπουργό Ἀμύνης κ. Κώστα Παπακώστα τά ἀποκαλυπτήρια τῶν προτομῶν τῶν ἀγνοουμένων καί τῶν δύο τιμητικῶν πλακῶν, πού ἡ ἀγάπη τῶν ἐνδημούντων καί ἀποδημούντων κατοίκων Μπλικουρίου ἔστησε, ὡς σύμβολο σοφίας, φρονήσεως καί φιλοπατρίας. ■

*Ο Υπουργός
Εθνικής Άμυνας
κ. Κώστας Πα-
πακώστας, κατά
την εκφώνηση
της ομιλίας του*

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΜΥΝΑΣ κ. ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΣΤΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΣΤΟ ΜΗΛΙΚΟΥΡΙ

14/08/2010

Με ιδιαίτερη συγκίνηση αποδέχθηκα την πρόσκληση των διοργανωτών αυτής της τελετής και βρίσκομαι σήμερα μαζί σας για να τελέσω τα αποκαλυπτήρια των δύο αναμνηστικών πλακών με τα ονόματα των κατοίκων της κοινότητας Μηλικουρίου που μετείχαν στον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59 καθώς και όλων όσοι τίμησαν ή βοήθησαν την κοινότητα με τη δραστηριότητά τους. Αναγνωρίζουμε την προσφορά τους και μεταθανατίως ακόμη τους ευχαριστούμε.

Εκφράζουμε τον θαυμασμό και την ευγνωμοσύνη μας στους Χρίστο Θεοχάρους του Αρίσταρχου, Παπαεπιφάνιο Ιωάννου και Αχιλλέα Χάρπα με τα αποκαλυπτήρια των προτομών και των πλακών που μνημονεύουν την ηρωική στάση που τήρησαν στα γεγονότα του 1963 και του 1974. Υπήρξαν πρότυπα φιλοπατρίας και αυτοθυσίας για την ελευθερία.

Ο αγώνας και οι θυσίες των ηρώων του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ '55-'59 κατά των Άγγλων αποικιοκρατών έγραψαν λαμπρές σελίδες στην Ιστορία της Κύπρου. Σελίδες σφραγισμένες

με αυτοθυσία, αγνό πατριωτισμό και αίμα.

Δύσκολες στιγμές στην Ιστορία μας ήταν τα γεγονότα του Δεκεμβρίου του 1963 όταν, με πρόσημα τις διακοινοτικές συγκρούσεις, η Τουρκία, που η ίδια τις μηχανεύθηκε και προκάλεσε, έθεσε σε εφαρμογή τα διχοτομικά της σχέδια. Λίγο αργότερα, τον Αύγουστο του 1964, η υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας δέχθηκε σοβαρότατη απειλή από τις επιθέσεις των Τούρκων. Ο άγριος, πολυήμερος βομβαρδισμός της Τηλλυρίας από την τουρκική πολεμική αεροπορία υπήρξε το αποκορύφωμα ενός οργανωμένου σχεδίου που θα μπορούσε να είχε αποβεί καταστροφικό για την πατρίδα μας.

Εκεί, όμως, μέσα στη φλεγόμενη Τηλλυρία, πρόβαλε αγέρωχη η παλικαριά των Ελληνοκυπρίων και Ελλαδιτών αγωνιστών που αντιστάθηκαν μέχρις εσχάτων στην τουρκική επιδρομή. Έτσι, οι Τούρκοι απέτυχαν τότε να ολοκληρώσουν τα σχέδιά τους.

Πικρές μέρες θλίψης και περιουλλογής ζωντανεύουν στη μνήμη μας και από το επάρατο προδοτικό πραξικόπημα και τη βάρβαρη τουρκική εισβολή του '74. Τις μέρες, όμως, εκείνες υπήρξαν

Στιγμιότυπα των αποκαλυπτηρίων των προτομών

και ξεχωριστές σελίδες τιμής και πίστης στον όρκο και στο καθήκον προς την πατρίδα, με την παλικαριά και την αυτοθυσία των αγωνιστών της αντίστασης και προάσπισης της δημοκρατίας και της ελευθερίας.

Συμπατριώτες, συμπατριώτισσες,

Ίσως μας φαίνονται πολύ μακρινές εκείνες οι εποχές. Όμως, αν αναλογιστούμε ότι τα γεγονότα αυτά διαδραματίστηκαν σε ένα χρονικό πλαίσιο που δεν είναι πολύ μακριά από εμάς, τότε οι άνθρωποι αυτοί είναι ζωντανοί στη μνήμη μας όχι μόνον ως ήρωες αλλά και ως πρότυπα αξιοπρέπειας και ανθρωπιάς. Όλοι όσοι αντιστάθηκαν κατέβαλαν πολύ σκληρό τίμημα, πολλές φορές την ίδια τη ζωή τους, και μας κατέλιπαν μαθήματα και παραδείγματα. Η δική μας υποχρέωση απέναντί τους δεν είναι μόνον να εκφράζουμε τον θαυμασμό και την ευγνωμοσύνη μας με ρητορικές δηλώσεις, αλλά να αποδεικνύουμε και έμπρακτα, ατομικά και συλλογικά, ολόκληρος ο λαός, ότι είμαστε άξιοι της προσφοράς και της θυσίας τους.

Απαιτείται ενότητα, αλληλεγγύη και κοινωνική συνοχή προκειμένου να αποδείξουμε τις δυνατότητες του λαού μας. Πρέπει να αντισταθούμε στο όποιο κλίμα απαισιοδοξίας και να κωφεύσουμε στα όποια μηνύματα απαξίωσης διαχέονται στην κοινωνία μας. Η πορεία μας δεν είναι καθηλωμένη ούτε στάσιμη, ούτε υπήρξε ποτέ. Έχουμε γνώση ότι η Ιστορία μας γράφεται από εμάς τους ίδιους και όχι ερήμην μας.

Εύχομαι, όπως και σεις, να έχουμε τη σύνεση

και την προνοητικότητα, ώστε ποτέ άλλη φορά η πατρίδα μας να μη ζήσει παρόμοια τραγικά γεγονότα. Να μη βρεθούμε ξανά στην ανάγκη να αντισταθούμε κατά φαινομένων κατάλυσης και ακραίου ευτελισμού θεσμών, αρχών και αξιών. Δεν είναι εύκολο εγχείρημα. Όμως πάντα υπάρχουν αξίες που παραμένουν σταθερές και αναλλοίωτες: Ο πατριωτισμός, η εθνική αξιοπρέπεια, η υπεράσπιση της εθνικής ακεραιότητας, η παροχή του αναγκαίου αισθήματος ασφάλειας προς τον λαό μας.

Συμπατριώτες, συμπατριώτισσες,

Αυτοί οι Έλληνες Κύπριοι αδελφοί μας, τους

Η Χορωδία των Αποδήμων της κοινότητας Μηλικουρίου, ενώ αποδίδει κατάλληλα για την Εκδήλωση τραγούδια υπό τη διεύθυνση της κ. Ερασμίας Ρουσιά

οποίους τιμούμε σήμερα, δόξασαν την πατρίδα και δοξάστηκαν και οι ίδιοι. Ο καθαρός αέρας, τον οποίο από την αρχή της ζωής τους ανέπνευσαν, ήταν αέρας ελευθερίας γεμάτος ιερά μηνύματα. Το φως, από τη στιγμή που το είδαν ερχόμενοι στον κόσμο, ήταν φως καθαρό γεμάτο συμβολισμούς. Ένα χρέος ιερό προς ηθικές αρχές και εθνικές αξίες μορφοποιήθηκε μέσα τους.

Ψηλά πάνω από την κοινότητά τους, σαν μεταξύ ουρανού και γης, υφίσταται και λειτουργεί μια αιωνόβιος Μονή, η Ιερά Βασιλική και Σταυροπη-

γιακή Μονή της Παναγίας του Κύκκου, της μάνας και προστάτιδος του πολυβασανισμένου Κυπριακού Ελληνισμού διά μέσου των αιώνων. Αυτή η πάνσεπτος Μονή είναι κιβωτός των αξιών μας, είναι ακρόπολις των ιδανικών μας, είναι έπαλη των ιερών και των οσίων μας. Είναι παλαιόστρα, αν θέλετε, ατομικής και συλλογικής μας καταξίωσης στην υψηλότερη μορφή της, αφού ψηλά, πολύ ψηλά, συμβολικά και πραγματικά, βρίσκεται αυτό το παλαιόφατο Μοναστήρι που μας έδωσε και τον μεγάλο ηγέτη μας Εθνάρχη Μακάριο.

Στιγμιότυπα από την απονομή της Ελληνικής σημαίας στους συγγενείς των αγνοουμένων

Ο Βυζαντινός Χορός της Ιεράς Μονής Κύκκου ενώ αποδίδει εκκλησιαστικούς ύμνους και τραγούδια υπό τη διεύθυνση του κ. Αριστου Θουκυδίδη

Αυτό το Μοναστήρι υπήρξε κάστρο, καταφύγιο και εστία του εθνικού απελευθερωτικού μας αγώνα 1955-1959, επί της ηγουμενίας του ηρωικού Χρυσοστόμου. Γι' αυτήν τη συγκυρία είμαι ιδιαίτερα συγκινημένος και πιστεύω ότι από τα ίδια συναισθήματα διακατέχεσθε όλοι. Αλλά θεωρώ και προνόμιο ότι μαζί μας, σήμερα, σ' αυτήν τη διακονία απονομής τιμής και ευγνωμοσύνης

στους ήρωες μας μετέχει και ο Ηγούμενος της Μονής Νικηφόρος, Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλυλυρίας. Ο Νικηφόρος με τη ζωή και το έργο του σαρκώνει και άξια συνεχίζει, εμπλουτίζει και λαμπρύνει την παράδοση και την ιστορία της Μονής και με διάφορες πρωτοβουλίες διευρύνει την αίγλη της πέρα από τα σύνορα μας. Επιτελεί θεάρεστο έργο, θρησκευτικό, εκπαιδευτικό, παιδευτικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, ευαίσθητος πάντοτε στα προβλήματα του ανθρώπου και του κόσμου. Είθε η Παναγία του Κύκκου να τον σκέπει, μαζί με όλη την Αδελφότητα της Μονής.

Με αυτές τις σκέψεις και με πολλή συγκίνηση αποκαλύπτω τις τιμητικές αναμνηστικές πλάκες. Εύχομαι να εκπέμπουν μνήμες καρτερίας και αντοχής για να αντιστεκόμαστε, για να κλείσουμε τις πληγές της εισβολής που συνεχίζουν να αιμορραγούν. Με πρωτεργάτη τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Δημήτρη Χριστόφια θα θέσουμε τις βάσεις για την επανένωση της πατρίδας μας.

Συγχαίρω θερμά τον γλύπτη Αλέξανδρο Σαντή που φιλοτέχνησε τις προτομές των Χρίστου Θεοφάνους, Παπαεπιφάνιου Ιωάννου και Αχιλλέα Χάρπα. Εκφράζω, επίσης, ευχαριστίες στον Πανιερώτατο Ηγούμενο και Μητροπολίτη Νικηφόρο για τη γενναιόδωρη συνεισφορά του στη φιλοτέχνησή τους.

Εύχομαι η Παναγία του Κύκκου να τηρεί κάτω από το ήπιό βλέμμα της τους τιμώμενους ήρωες μας αλλά και όλους τους τιμώντες τη μνήμη τους. ■

Γενική άποψη από την Εκδήλωση

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Αποδήμων Μηλικουρίου και πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής κ. Γιάγκος Μελιφρονίδης, ενώ προσφωνεί τη Συγκέντρωση. (Στη φωτογραφία διακρίνονται οι Πανιερώτατοι Μητροπολίτες Κύκκου και Τηλλυρίας και Ταμασού και Ορεινής κ.κ. Νικηφόρος και Ησαΐα, ο Υπουργός Εθνικής Αμυνας κ. Κώστας Παπακώστας, ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς κ. Πέτρος Τσαλικίδης, πατέρες της Μονής Κύκκου, άλλοι επίσημοι και πλήθος κόσμου)

ΟΜΙΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ, ΟΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΕΟΚΑ ΚΑΙ ΟΣΩΝ ΤΙΜΗΣΑΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΤΟΥΣ ΤΟ ΜΗΛΙΚΟΥΡΙ

● **Του Γιάγκου Μελιφρονίδη**

Εκ μέρους των διοργανωτών της Τελετής

Εκ μέρους των διοργανωτών της Τελετής αυτής καλωσορίζω και ευχαριστώ για την εδώ παρουσία τους,
Τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας, Κύκκου και Τηλλυρίας, κ.κ. Νικηφόρο,
Τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη Ταμασού και Ορεινής κ. Ησαΐα,
Τον Πανοσιολογιώτατο Έφορο της Ιεράς Μονής Κύκκου κ. Αγαθόνικο,
Τον Έντιμο Υπουργό Άμυνας κ. Παπακώστα,
Τον Έντιμο Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς κ. Τσαλακίδη,
Τον Αξιότιμο Βουλευτή των Οικολόγων κ. Περδίκη,
Τους Σεβαστούς Πατέρες,
Τους συγγενείς των Αγνοουμένων μας,
Τους εκλεκτούς μας προσκεκλημένους,
Τους αγαπητούς συγχωριανούς και φίλους του χωριού μας.

Πανιερώτατε,

Είναι γνωστές οι ευαισθησίες σας για θέματα εκκλησιαστικά, εθνικά και κοινωνικά. Μια ακόμα απόδειξη τούτου η τιμή που προσδίδετε σ'αυτούς που τιμούμε σήμερα, με την ανέγερση του μεγαλοπρεπούς αυτού μνημείου, του οποίου η πορεία των εργασιών ήτο κάτω από την προσωπική σας επίβλεψη και καθοδήγηση. Εκ μέρους όλων μας, σας απευθύνω ένα μεγάλο ευχαριστώ που ανταποκριθήκατε άμεσα στην παράκλησή μας για την ανέγερση μνημείου για τους αγνοούμενους συγχωριανούς μας. Ευχόμαστε η Παναγία του Κύκκου να σας ενισχύει, ώστε να συνεχίσετε το πολύπλευρο έργο σας.

Α. Μήλο και Κούριο-Μηλικούρι, σ' αυτόν εδώ τον κρυσώνα όπου οι κάτοικοι των δύο οικισμών αποφάσισαν να δημιουργήσουν το νέο τους χωριό με σκοπό να γλιτώσουν από τις Αραβικές και άλλες επιδρομές. Και έπρεπε οι κάτοικοι αυτού του τόπου να έχουν δύναμη ψυχής και σώματος για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τα στοιχεία της φύσης και να δαμάσουν τις απόκρημνες βουνοπλαγιές για να κτίσουν τα σπίτια τους και να δημιουργήσουν τους αμπελώνες και τα περιβόλια τους.

Στήριγμά τους η Παναγία του Κύκκου που πά-

να επικαλούντο τη βοήθεια της. Πολύ στενές και οι σχέσεις του χωριού με το Μοναστήρι και η βοήθεια από αυτό δεδομένη.

Οι δυσκολίες για επιβίωση συνεχείς και η σκέψη μία. Τα παιδιά τους έπρεπε να μάθουν γράμματα για να μην κληρονομήσουν τα βάσανα τους. Και άρχισαν σχεδόν όλοι να τα στέλλουν για μόρφωση. Όσοι δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα, συνόδευσαν τα παιδιά τους στο Μοναστήρι του Κύκκου για να τα εντάξουν στην Κοινότητα της Μονής. Και το Μηλικούρι, με την έφεση που είχαν οι νέοι για μόρφωση και προσφορά, έδωσε στην Πατρίδα, την Εκκλησία και την Κοινωνία, αξιόλογους ανθρώπους που τίμησαν το χωριό τους.

Θέλοντας να τιμήσουμε κάποιους από αυτούς αναρτήθηκε αυτή εδώ η πλάκα, με την ευχή και οι επόμενες γενιές να τιμούν τις ρίζες τους.

Β. Και ενώ ο αγώνας για καλύτερες συνθήκες ζωής συνεχιζόταν, ένας άλλος αγώνας άρχισε την 1η του Απριλίου του 1955. Ο ένδοξος Απελευθερωτικός Αγώνας του 1955-59 για αποτίναξη του Αγγλικού ζυγού. Όπως και σε όλους τους αγώνες του Έθνους, έτσι και σ' αυτόν τον αγώνα, οι Μηλικουριώτες δήλωσαν παρόντες. Σχεδόν όλο το Μηλικούρι ήταν ΕΟΚΑ. Μηλικουριώτες επέλεξε ο Διγενής για στενούς του συνεργάτες.

-Αντώνης Γεωργιάδης- Ο αχώριστος σύντροφός του, από την έναρξη των μεγάλων επιχειρήσεων του Χάρτιγκ στην περιοχή Κύκκου το Μάιο του 1956, μέχρι τέλους του αγώνα. Προηγουμένως διοικούσε αντάρτικη ομάδα στην περιοχή Μηλικουρίου.

-Ιεροδιάκονος Ανθιμος Κυριακίδης- Ο μόνος που γνώριζε τον τόπο διαμονής του Διγενή και ο μόνος που είχε το σύστημα Συνδέσμων, βοηθούμενος από τον επίσης συγχωριανό μας δημοσιογράφο Φάνο Κωνσταντινίδη.

-Πολύκαρπος Πετρίδης- Χειριστής του ασύρματου του Διγενή.

-Χρίστος Ράσπας- Ο άνθρωπος που διακινούσε την αλληλογραφία από και προς το Διγενή.

Μεγάλος ο κατάλογος των συγχωριανών μας που είτε ως κατασκευαστές κρησφυγέτων, είτε ως τροφοδότες της ομάδας του Διγενή και άλλων αντάρτικων ομάδων, είτε ως μεταφορείς αλληλογραφίας, βοήθησαν το έργο της ΕΟΚΑ.

Γνωστό το Μηλικούρι και για τον κατ' οίκο περιορισμό των 54 ημερών από τα αγγλικά στρατεύματα στην προσπάθειά τους να συλλάβουν το Διγενή.

Θέλοντας να τιμήσουμε τους αγνοούς αυτούς αγωνιστές της ΕΟΚΑ, ζωντανούς και αποθαμένους, αναρτήθηκε αυτή εδώ η πλάκα σε ένδειξη εκτίμησης, θαυμασμού και ευγνωμοσύνης για τα όσα πρόσφεραν για την απελευθέρωση της πατρίδας μας.

*«Όσοι το χάλκεον χέρι
βαρύ του φόβου αισθάνονται,
ζυγόν δουλείας ας έχωσι
θέλει αρετήν και τόλμην
η ελευθερία»*

Ευχαριστούμε, Πανιερώτατε, για τον στίχο αυτό που έχετε προσθέσει από τα Λυρικά του Ανδρέα Κάλβου, Ωδή 4, «Εις Σάμον».

Γ. Και ο αγώνας αυτός της ΕΟΚΑ έφερε στην Κύπρο την ανεξαρτησία και την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όμως η πολιτική του διαχωρισμού που προωθούσε η Τουρκία και τα γεωστρατηγικά συμφέροντα ξένων δυνάμεων δεν άργησαν να ενοπείρουν τη διχόνοια τόσο μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων όσο και μεταξύ μας.

Ακολουθούν οι διακοινοτικές ταραχές του Δεκεμβρίου 1963, και το προδοτικό πραξικόπημα που άνοιξε την κερκόπορτα για την Τούρκικη εισβολή του Ιουλίου 1974. Όπως όλοι, έτσι και οι στρατεύσιμοι νέοι του χωριού μας, ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της πατρίδας. Όμως ο πόλεμος άνισος και προδωμένος και τα αποτελέσματα γνωστά.

Το χωριό μας έχει και αυτό τους αγνοούμενούς του, των οποίων οι προτομές βρίσκονται μπροστά σας.

-Του εφέδρου στρατιώτη του 256 ΤΟ, **Χρίστου Αριστάρχου**

-Του ιερέα της Αγκαστίνας, **Παπαεπιφανίου Ιωάννου**, και

-Του πολίτη, **Αχιλλέα Χάρπα**, που αγνοείται από τις 3 Μαρτίου 1964.

Ευχόμαστε όλοι, σύντομα να διακριβωθεί η τύχη τους.

Οι διοργανωτές ευχαριστούν όλους όσους τίμησαν με την παρουσία τους τη σημερινή Τελετή, ως επίσης και όσους με οποιονδήποτε τρόπο βοήθησαν στην επιτυχία της.

Σας ευχαριστώ.

**ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ (ΣΕ ΕΜΜΕΤΡΟ ΛΟΓΟ) ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ
ΚΥΚΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΛΥΡΙΑΣ κ.κ. ΝΙΚΗΦΟΡΟ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΕΞΙΩΣΗ ΤΗΣ ΤΕΛΕΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΩΝ
ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΗΛΙΚΟΥΡΙ
ΣΤΙΣ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2010**

Καλώς ήρτετε ξένοι μας, τζιαι χωρκανοί επίσης
εν να μας βάλει ο... Καρεκλάς πόψε τζιαι στες ειδήσεις.

Καλώς ήρτες Δεσπότη μας, Κύκκου και Τηλλυρίας,
να σε φυλάει ο Θεός τζι η ευτζιή της Παναγίας.
Ευκαριστούμεν που καρκιάς, που ήρτες στο χωρκόν μας
ξέρεις πως ούλλοι μας δαμέ, θεωρούμεν σε δικόν μας.
Μεγάλη η εχτίμηση που σοσύχουμεν, Δεσπότη,
το σιέριν σου φιλούμεν το, με σέβας, πρώτοι-πρώτοι.

Καλώς μας ήρτεν τζι ο Υπουργός της Άμυνας του τόπου
ο κύριος Παπακώστας μας, τζιαι μπράβο του αδρώπου.
Παρόλα τα προβλήματα, ήρτεν να μας τιμήσει
στα εγκαίνια του μνημείου μας τζιαι τούτος να μιλήσει.

Έναν τζιαιρόν τουν' το χωρκόν, το ωραίον Μηλικούρι,
που εξιούσαν μεσ' τους ποταμούς ασσιέλια τζιαι καούροι,
ήταν γεμάτον πλάσματα, είσιεν εκατοντάες,
με καφενέες κάμποσους, γεμάτες τες αυλάες.
Μα δυστυχώς με τον τζιαιρόν (ούλλοι τους να το δούσιν)
εμείναν δέκα πλάσματα, τον τόπον να κρατούσιν.

Κάποτες εγεμώνναμεν τους τόπους με σουτζιούκκους
με ππαλουζέν, ροδόστερμαν, ζιβάναν τζιαι ζαμπούκκους.
Μα σήμμερα εχάθησαν, ούλλα εξαφανιστήκαν
τ' αμπέλια εγερημώσασι τζιαι βάτοι εβλαστήσαν.

Όμως πιστεύω, Δέσποτα, πως πρέπει να σταθούμεν
τζιαι το χωρκόν να σώσουμεν, τζι εμείς να μεν χαθούμεν.

Νιώθω χαράν άμαν θωρώ, πολλούς δίχα να πνάζουν,
τους παραπάνω χωρκανούς τα σπιθήκια τους να σάζουν.
Χτίζουσιν, πογιατίζουσιν, έστω τζι αν έσειε κρίσιν,
γιατί αγαπούσιν το χωρκόν τζιαι θέλουν το να ζήσει.

Ξέρουμεν ούλλοι, Δέσποτα, εστάθηκες κοντά μας
τζιαι εβοήθας το χωρκόν τζιαι πάντα ήσουν μιτά μας.
Ενοιάζεσουν τζιαι άπλωννες το σιέριν να βοηθήσεις
έστω τζι αν δεν σ' αφήνναμεν, κάποτε, να τανύσεις.
Όμως παρακαλούμεν σε, πάντα να μας στηρίζεις
τζιαι νά'ρκεσαι να μας θωρείς τζιαι να μας πειντίζεις.

Μακάρι η Παναγία μας του Τζιύκκου να σε βλέπει
τζι ο Άης Γιώρκης μας ποδά, μαζίν της να σε σσιέπει.
Να σου διούσιν δύναμιν, να σου διούν υγείαν,
τζι εσύ να μας διάς τζι εμάς, κουράγιον τζιαι ορπίαν.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το κείμενο έγραψε ο Ανδρέας Χατζηλοϊζου και το διάβασε η κ. Αναστασία Άριστου Δημοσθένους, μια από τους ελάχιστους μονίμους κατοίκους που έχουν απομείνει στο Μηλικούρι.